

CSONGRÁDI LAP

VEGYES TARTALMU KÖZLÖNY.

Szerkesztőség: Weisz Márk könyvkereskedése, hová a lap szellemi részét illető közlemények küldendők. Kéziratok nem adatkak vissza.	Előfizetési díj: Egész évre 8 kor. Fél évre 4 kor. Negyed évre 2 kor. Egyes szám ára 16 fillér. Megjelen minden vasárnap reggel.	Kiadóhivatál: Weisz Márk könyvkereskedése, hová az előfizetési és hirdetési díjak küldendők. Nyilttér petit sora 60 fillér.
--	---	---

Az új plébános.

A katolikus önkormányzat mai szervezetében, valósággal vívmánynak kell tekintenünk a csongrádi parokhia betöltésénél elért eredményt.

Azt, hogy szemben az eddigi harcias irányattal, a község lakosságának ohajtását vette figyelembe a megyés püspök. Hogy a béke apostolaként olyan lelkiatyát helyezett a parokhia székébe, aki maga a megtestesült szelidség — nemcsak eredménynek, hanem nagy nyereségnek tartjuk, városunkra nézve.

Biztató jel az a tény, hogy első szónoklatában is azt hangoztatta, miszerint az emberszeretnek parancsait szemei előtt tartotta eddig is — és ezután is az emberek közt a testvéri szeretet elveit óhajtja terjeszteni — mert szívében nem tesz különbséget a jó emberek közt, akár melyik felekezethez, valláshoz, nemzetiséghez tartozzék is valaki.

Hogy ez nemcsak szónoklat, nemcsak ünnepléses kijelentés, hanem szívből jövő komoly ígéret, amelyet a tények is igazolnak — mutatják a plébános úrnak eddigi szereplése, régi parokhiáján, ahol hívei között egy igazi apostol példájával tündökölt, előljárván az emberszeretet, a jótékony, az irgalmasság tényeivel.

Soha jobbkor nem küldhetett ide a gondviselés, mint most — ilyen szent hivatású férfiút.

A közállapotok itti fenekestől fel voltak fordulva, s hogy mennyire lesúlyedtt Csongrád község közele, mutatja az a körülmény is, hogy a törvényhozásból is kirekesztettek bennünket.

Fájdalmas érzéssel gondolunk a legutolsó évtizedek történetére, amely semmi

üdvöt, semmi hasznosat nem eredményezett, hanem csak szegységet hozott, meg-aláztatást és anvagi romlást, károsodást okozott a városra elég gyakran.

A Gondviselés kegyelmének mondhatjuk azt a körülményt tehát, hogy a csongrádi parokhiának egy olyan lelkiatyát nyertünk, aki multjából ítélve — a béke apostola lehet itten.

Kivánjuk is hogy az legyen. De ehhez az is kell, miszerint a község is ohajtsa a békét! Ohajtsa azt és magát óvja meg azoktól a heccelőkötől, akiknek szintén részük van abban — hogy eddig átkos viszályok dúltak itten.

A községet figyelmeztetjük, hogy őrizkedjék attól, hogy a közéleti szereplés eddigi durva, tapintatlan, sőt illetlen modorát folytassák.

Micsoda hang, micsoda modor az pl. hogy Csongrád község visszautasítja a püspök felszólítását?

Micsoda tapintat az, hogy ilyen diskrét dolognál, amely az udvarias főrabbi nyilatkozata folytán immár tárgyalanná lett, az új plébános előtt mindjárt az első napok alatt kiállítsuk az erkölcsi bizonyítványt durvaságunkról, marakodó természetünkről? Azt akarják, hogy lássa a világ, miszerint nem csupán Hegyi Antal volt oka itt az örökös marakodásnak, hanem mások is hibásak abban?

Hát elég legyen ebből.
A béke érdekében higgadtan kell tekintenünk minden kérdést. Azt hiszem én, hogy a rom. kath. plébános és az izraelita rabbi tapintatossága, testvéries, kollegiális érzése, emberszeretete megfogja találni találni a módját annak, hogy miként kell ezt a kérdést bölcsen, művelt emberekhez illő módon megoldani.

Ebben a kérdésben mi őket kövessük. S vigyázzon minden hű fia városunknak — hogy egyeseknek ne sikerüljön itt újra olyan állapotokat teremteni, mint Hegyi Antal alatt sikerült.

Az ármentesítés hátrányai.

II.

Mint lapunk előző számában megírtuk, az ármentesítés a kisebb ártéri birtokosoknak nemcsak, hogy előnyére nincs: hanem hátrányukra van; sőt azt is állíthatjuk, hogy a szociális érdekek szempontjából ítélve meg a köznép elszegényedését, helyesebben szólva életmódjuk megmentését idézi elő.

Tény az, hogy mióta az ártérben fekvő területeket mentesítették, tehát, mint az ármentesítést dicsőítő egyének szavai szerint, a kákát és nádat termő óriási területeket valóságos kánaánvá várszolták, a jószágtenyésztés a szó-szoros értelmében tönkre ment; különösen pedig felhagytak a magyar szarvasmarha tenyésztéssel, pedig annak tenyésztése sokkal előnyösebb, — százszorta gazdaságosabb, mint a hegyesvidéki, csak is a kifogástalan takarmányon élőködő és istalozást igénylő szarvasmarháké.

Azt hisszük, hogy minden gazdálkodó, ki egyszersmint jószág-

TÁRCA.

Az első szerelmem.

Régen volt már, nagyon régen
Az első szerelmem,
Mégis úgy fáj, lüktet érte
A szívem éjjeleken.
Nem nagy gazdag volt a leány,
Szegény volt a elhagyva;
Egy varrógép s két gyöngé kar
Volt összes vagyona.

Ugy elnéztem, sajnó szívvel
A fűrgé két kezét,
Mint illeszti szép ruhának
A puha selymeket.
Ugy csodáltam, úgy bámultam
A gyöngé teremtet;
Mily ügyesen forgatja a
Varrógép kerekét.

Én órákig nézegettem,
Szótlanul, merengve,
És így támadt legelőször
Szerelmem szívembe.
Ó megállott, hogy pihenjen,
Panaszra nyílt ajka:
Hogy nem bírja kiállani
A sok munkát karja.

Igy ment mindig, napról-napra
Polyton csak dolgozott.
Halványabb lett mindig arca,
A gép se úgy mozgott.
Mint virágszál, úgy hervadt el
A szegény varrólány;
Némán tűrte a szenvedést,
Nem nyílt panasz ajkán.

Egyszer szép kora tavasszal,
Mikor a természet
A virágot kifakasztja,
Végleg elenyészett . . .
De most is fáj, sajnó érte
A szívem éjjeleken.
Ilyen volt a legelső és
Utolsó szerelmem.

Sándor Endre.

A végcél.

Már mennyiszert csalódtam, óh Istenem!
Mennyiszert épült föl ábrándom vára,
S mennyiszert tépte a családás árja,
Mint tör, sebezve a fájó szívem.

Kín, szenvedés volt mindig életem;
Tövissel átrakott utakon járva,
Remélve, küzdve és szótlanul várva,
Mig a végső célt én elérhetem.

Oh, de már a lábaim erőtlének,
Szívem gyöngén ver, gyöngébben lüktet;
Erzem én, hogy a végcéloim közeleg.

Tudom, pihenés éri e szívet.
Erzem, földi pályám bevégezem:
Nyugtasd meg e szenvedőt, Istenem!

Sándor Endre.

Örvények.

— Eredeti regény a budapesti életből. —

12

Ira: Négysz.

A büntény.

A viharos multú, rovott előéletű, rabviselt Kirics Domonkos semmit sem tett

kockára, annál többet a becsületes jóra-
való és munkás Fejes István, kinek a bor,
a szerelem elcsavarította fejét, meghibban-
totta esztét, hogy vaktában belerohanni
volt kész a veszedelembé. Mert lehetséges,
hogy kalandjukat siker koronázza és né-
hány ezres bankó nyomja a markát, de
a gyorsan dolgozó detektív sereg, a rendőr
fűrgé emberei rajtok üthetnek s oda a
becsület, a tisztesség, a nyugodt élet, min-
den, minden oda van.

A cinkostársak abban állapodtak meg,
illetőleg a tolvaj terve az volt, hogy éjjel-
után, úgy egy óra tájt már résen lesznek
a kávéház környékén és éber figyelem-
mel megvárják a sertéskereskedő kijöttét,
ki — miután kocsiállomás nincs a közel-
ben, gyalog fog menni, a rosszul világi-
tott Aréna-uton.

Egy alkalmas helyen, mintegy varázs-
szóra, lefűlelik, azaz Kirics az egyik ke-
zével betömi a száját, a másikkal meg a
fejét fogja meg, míg Fejes két lábát emeli
föl és beviszik a sűrűségbe, a fenyőfák
közé, hol — ha nem lesz nehéz pénztár-
cájától és ékszeraitól megfosztani, akkor
egyszerűen elveszik tőle a található érté-
kes dolgokat, ellenkező esetben, ha más-
képp nem megy, valahogy ártatlanná tes-
szik, leütik.

Fejes István mint hű eb a gazdája után,
ugy bandukolt a cinkostarsa nyomában.
Nem látott, nem hallott semmit, beszél-

tenyésztéssel foglalkozik, igazat fog nekünk adni, hogy az ármentesítés a szarvasmarha tenyésztést tönkre silányította. Ott, hol ezelőtt csorda számra tenyésztették a fehér szarvasmarhákat, alig képesek annyit tenyészteni, — amennyivel földeiket megművelhetik, tehát a jószágtenyésztés majdnem kizárólag az igavonó jószágtenyésztésre szorítkozik.

A jószágtenyésztés csökkenése nemcsak a hús árának tetemes emelkedését idézte elő, ami a szegényebb néposztály megélhetését nehezíti: hanem a földművelésre is hátrányos, amennyiben a földművelést megdrágítja.

A felső, tehát nem az ártérben fekvő mentesített földek, a folytonos gabonatermés következtében ma már annyira ki vannak élve, hogy termőképességüket teljesen elvesztették. Ezeket a földeket vagy hosszabb pihentetéssel, amit a szegényebb kisbirtokos meg sem tehet, vagy pedig erős trágyázással lehetne helyrehozni. Igen ám! csak-hogy a trágyázás ma már tetemes költséggel jár: mert a rétek ármentesítése következtében csakis istállózott szarvasmarha tenyészthető, a melyre a kisebb földbirtokos képtelen: mert kis birtokocskája épen csak arra elég, hogy a házi gabona szükségletét kielégítse, sőt mi több, ha számosabb családdal áldotta meg a Mindenható, hát kénytelen a nagyobb birtokosoknál mint részes szolgálni, vagy pedig harmados kukorica földet váltani és a harmados föld után a kiszabott robot ledolgozni.

Azonban a jószágtenyésztés tönkre silányítását legjobban érzik a kisebb szőlőbirtokosok, az olyan szőlőbirtokosok, akik 1—2 hold szőlő jövedelméből kénytelenek megélni. Ilyen 1—2 holdas szőlőbirtokos, helyesebben csak tulajdonos, egész

hettek neki akármit, csak szótlánul követte Kiricset, csupán annyit tudván, hogy neki egy ösmeretien embert két lábánál fogva a levegőbe kell emelni.

A hideg meg majd megvette őket, a lábuk csaknem elfagyott a sok kóborlásban, arcukat megégette a csipős szél és a bor.

— Helyen vagyunk, — szólalt meg egyszerre halk hangon a tolvaj.

— Akkor én leülök egy kicsit, mert alig tudok állani — mondá a legény és ledült a hideg földre.

— E mögé a fa mögé rejtőzünk majd, érted, komám? — jegyzé meg Kirics, — de azért egy kissé pihenhetsz még.

Az egész tájékon csend ült. Néha-néha vetődött erre, surrant el egy-egy kétes alak, valószínűleg szintén rosszban törvén a fejét és lakás híján kódorgott a fagyos utcákon, nehogy esetleges razzia alkalmával elcsipje a buzgó rendőrség.

Vendégek nem igen lehettek már a zúg kávéházban, amelyben a gazdag szerb dőzsölt, mert már nem muzsikáltak a lányok, hanem valamennyien ügyelegtek, ott repdestek a balek körül, fogyasztatván vele rengeteg mennyiségű, drágán megszámitott italokat.

(Folyt. köv.)

éven át le van kötve, amennyiben 1—2 hold szőlő tökéletes művelése, egy munkás embert 10 hónapon át folyton foglalkoztat. Ezelőtt, azt lehet mondani, jó szóért beszerezhetette a szőlőjéhez megkívántató trágyát; ma pedig már tetemes árért is alig képes arra szert tenni, sőt sok helyen kénytelenek műtrágyáért a gyárakhoz fordulni, holott a műtrágya, eltekintve drágaságától, a szarvasmarha trágyát alig képes pótolni.

Azonban a jószágtenyésztés tönkretétele nemcsak közgazdasági szempontból káros: hanem káros a kereskedelemre is. Tény az, hogy a szarvasmarha tenyésztés csökkenésével tönkre ment a bőríparral együtt a bőr kereskedelme is. Városokat, falukat lehet felhányni egyetlenegy timár mesterért. Ez az iparág a szó szoros értelmében megszűnt.

(Folyt. köv.)

Csongrád jövője.

Elvitték, elküldték a csongrádiak Félegyháza a tanítóképezdét.

Visszautasították a cukorgyár létesítésének ajánlatát.

Az árvaszéktől megfosztották magukat. Felosztották a község, a város nagytérjedelmű birtokait, kiirtották az Arany-szigetnek csodaszép erdejét, — most pedig legutóbb elvitték az országot a belváros helyett a félegyházi-utnak, ahol már ugys van út.

Hát mindezt nem lehet eléggé sajnálni. Hanem most itt az alkalom, hogy jóvá lehessen tenni a hibákat, a múlt évszázad összes hibáit.

*

A víziutak hálózatának kiépítése nem késhet tovább, mert a szomszéd államok versenye kényszerítik rá országunkat is, hogy kiépítse víziutait.

Ha pedig kiépülnek — akkor Budapest felé az ország nagy részének Csongrádon keresztül kell a fővárosba szállítani — viszont onnét az ország vidékeire nagy részben Csongrádon keresztül kell szállítani árukat, terményeket, iparcikkeket.

Itt van egy kimutatás, amelyet a Hazánk közöl, hogy milyen utat takaríthat meg a szállító akkor, ha Csongrád össze lesz kötve Budapesttel egy csatorna által.

Igy szól a nevezett lap:

«Ha tehát fölteszszük, hogy tonnakilométerenkint a csatornailleték 0,5 fillér, a szállítási díj ugyancsak 0,5 fillér, akkor egy tonna tömegű példaül Csongrádról Budapestre vagy vissza 15 koronába kerülne, holott ez a mai hosszadalmas víziuton 7 és vasuton 9,4 koronát tesz ki.

Az ország keleti feléből a forgalom gócpontjához Budapesthez vezető víziut ma olyan hosszú, hogy a szállítás időtartama miatt a víziut olcsósága ma sem érvényesült a kellő mértékben, pedig a szállítás tényleges költségeinél való megtakarítás haszon, mely a termelő, közvetítő és a fogyasztó között megoszlik, de meg az országra nézve is hasznot jelent, míg annak elmaradása ugyancsak az egész országra nézve jelent veszteséget.

Nem lesz talán érdektelen, ha ez alkalommal felemlitem, hogy a tiszai oldalról Budapestig a víziuton való szállítással milyen utakat kellene megtenni.

1. Szolnoktól Budapestig: a Tiszán le és Dunán fel 797 km., a Ferenc-csatorna igénybevételel 625 km. és a tervezett csatornán 235 km.

2. Csongrádról Budapestre: Tiszán és Dunán körül 710 km., a Ferenc-csatornán 536 km. és a tervezett csatornán 147 km.

3. Szegedről Budapestig: a Tiszán és

Dunán 637 km., a Ferenc-csatornán 435 km. és a tervezett csatornán 178 km.

A szóban forgó csatorna tehát a mai víziutat egyharmadra rövidíti és így az az áru, mely a mai víziuton 7—8 napig utazik, ezután 2—3 nap alatt érhetne rendeltetési helyére és így a mai vízi szállítás költsége is kétharmad részszel lesz csökkenthető, vagyis az az áru, amely a mai fuvardíj mellett, pl. Szolnokról Pestre 7—8 koronáért megy, a jelzett arányban 2,35 koronáért fog állomásra juthatni, Csongrádról Budapestre tehát 7 korona helyett 1,5 koronáért és Szegedről, Csongrádon keresztül, Budapestre 6—7 korona helyett 1,78 koronáért.»

*

Ime, itt áll a jövő Csongrád képe. Nincs tehát más hátra, mint minden erővel folytatni a régi csongrádi politikát — és megakadályozni azt — hogy Csongrádból valaha az alföldnek legvirágzóbb városa, Szegednél nagyobb központja legyen.

A községi közgyűlésből.

II.

Forstmayr Ernő fogyasztási ügynök megfellebbezi a községi elöljáróság azon határozatát, melyben őt több rendbeli szabálytalanságok és kötelesség mulasztás miatt elbírásolta; azt hozván fel indokul, hogy a vádakra nézve ki sem hallgatták.

Réti Ferenc a fellebbezésnek helyt ad, amennyiben nem tartja helyesnek, igazságosnak és törvényesnek valaki elítélését a vádlott kihalgatása nélkül.

Sóhlya Gyula felvilágosító szavai után a képviselőtestület a fellebbezést elveti.

Tárgyalás alá veszik Réti Ferenc két önálló indítványát, az egyikben az 1888-ik évi árvízvédelmi kölcsön leengedése iránti kérvényt kéri megsűrgetni a képviselő háznál, a másikban pedig a község tartozásainak convertálását sürgeti.

Sóhlya Gyula községi főjegyző kijelenti, hogy a kölcsönök convertálása ügyében a bankoknál már puhatolódzott és némi módosítással Réti Ferenc indítványához hozzá is járul, hozzájárul ahhoz is, hogy az árvíz-kölcsön leengedése végett benyújtott kérvény megsűrgtetessék, ezekre nézve határozati javaslatot nyújt be, miket a képviselőtestület egyhangúlag elfogad.

L. Tóth István községi képviselő írásosan azt indítványozza: kéressék fel a magyar országgyűlés, hogy a csongrádi választó kerület országgyűlési képviselő küldésének felfüggesztése folytán megtakarított országgyűlési képviselői fizetést a felfüggesztés tartamára adják át a kerületnek kulturális célok előmozdítására.

Sóhlya Gyula főjegyző az indítványhoz hozzájárul oly módon, hogy a megtakarított képviselő fizetés 40%-a a csongrádi szegény tanulók, 60%-a pedig azon nemzetiségi vidéki tanítók részére kéressék, akik a magyar nyelv tanítása körül a legnagyobb eredményeket érték el.

Az indítványt egyhangúlag elfogadta a képviselőtestület.

Sóhlya Gyula főjegyző indítványozza, hogy a serházzugi Holt-Tisza medre nemes fűzrel ültetessék be. Az indítvány elfogadtatott.

A járási főszolgabírói hivatal irodai helyiségében egy közfal készíttetését és az ablakokra függönyöket kér.

Réti Ferenc a függönyök készítését ellenzi, amennyiben azzal a község nem tartozik a főszolgabírói hivatalt ellátni.

Sóhlya Gyula felszólalása után a képviselőtestület a közfal és a függönyök létesítését elhatározza.

Bálint Rókus és társai kéri a községi közgyűlést, hogy Greskovics Ferenc házából a Mihálovics Rókus házáig járdát készíttessenek.

Sóhlya Gyula főjegyző a járda létesítését elrendelni indítványozza: mert nézete szerint ez a járda elkészítése megkönnyíti a közlekedést a «Herke-város» felé.

Éder János községi képviselő a járda létesítését azon a téren tökéletesen feleslegesnek tartja, amennyiben az a tér négy oldalról körül van véve járdával, azonfelül még a mű-ut is keresztül metszi.

A községi képviselőtestület a főjegyző szavazata kivételével Bálint Rókus és társai kérvényét elutasítja.

A községi rendőrök és cselédek a szokatlan drágaság miatt fizetés emelést kérnek.

Sóhlya Gyula főjegyző melegen pártolja a különben is méltóságos kérelmet, határozati javaslatot ad be, melyben a képviselőtestület utasítja az előjáróságot, hogy a jövő évi költségvetés alkalmával a községi alkalmazottak fizetés javításával gondoskodjék.

A képviselőtestület többek hozzászólása után **Sóhlya Gyula** főjegyző határozati javaslatát egyhangulag elfogadja.

(Vége.)

UJDONSÁGOK.

— **Járásí utbiztos.** Mint értesülünk a csongrádi járás területére utbiztosnak Tary János Csongrád községi ellenőr lett az alispán ur által kinevezve. Gratulálunk a közszeretben álló tisztviselőnek új állásához.

— **A tiszai vashid.** Serényen folyik a munka a csongrádi tiszai vashid építésénél. A pillérek mind készen vannak és csupán csak két ívet lerakása hiányzik még a hidból. Ha valami akadály közbe nem jön - augusztusra a hid elkészül.

— **Községi választások.** A Holló Adolf községi II. jegyző nyugdíjaztatása, Farsang István közpénztárnok elmozdítása és Tary János lemondása folytán megüresedett állások betöltésére Tasnády Imre járási főszolgabíró pályázatot hirdetett és a választás megejtését április hó 8-dikára tűzte ki. A jegyzőt és ellenőrt d. e. 9 órakor a képviselőtestület választja, a közpénztárnokot pedig az adófizető polgárok választják.

— **Tűzoltó közgyűlés.** A csongrádi önkéntes tűzoltó-egylet f. hó 29-én d. e. fél 11 órakor a községháza tanácstermében tisztújító közgyűlést tart.

— **Selyemhernyótenyésztés Csongrádon.** Községünk előjárósága hónapokkal ezelőtt fölratot intézett a földmivélsügyi minisztériumhoz, kifejtve, hogy a lakosság a selyemhernyótenyésztést akarja kultiválni nagyobb mértékben. Az ehhez szükséges eperfák azonban nem állanak a község rendelkezésére, miért is az előjáróság azt kéri, hogy a kormány küldjön le a községnek minél több eperfát. A földmivélsügyi miniszter méltányolta községünk érdemes előjáróságának kérelmét és a napokban 70000 darab eperfa-csemetét küldött a községnek.

— **Az «Orsz. Polg. Isk. Egyesület»** csongrádi körének f. hó 25-én, Szegeden tartott közgyűlésén elnök jelentésében megemlíti, hogy az egyesület központi igazgatóságában örömmel adatott kifejezés annak, hogy özv. Zelenka Jánosné, a központi választmány vidéki póttagja, a legjobb benyomást teszi buzgó és hasznos munkálkodása által. Özv. Zelenka Jánosné ez alkalommal szót emelt a polgári leányiskolák fölé állított vagy állítandó kézimunka, illetőleg nőipari osztályok és háztartási tanfolyamok fontosságáról és azok föllállításának szorgalmazásáról. Mint a szegedi választmányból kisorsolt tagok egyike ezúttal újra megválasztott.

— **Az ovodák.** A magtár-utcai ovodára figyelmezteti lapunkat egyik munkatársunk. A kérdéses oroda épület ugyanis nagyon elhanyagolt állapotban van. A községnek nem kerülne sok költségébe most a tatarozás — de ha pusztulni hagyja, mint a magtár épületet: akkor drágán fogja megfizetni a mulasztás árát.

— **Felhívás a birtokos gazdákhöz!** Lapunk m. vasárnapi számában említettük, hogy a Szentesen tervezett kenderkikészítő gyártelep létesítése érdekében **Bánfalvy Lajos** lapszerkesztő szándékozik a csongrádi gazdaközönsséggel gyűlésezni. Ez a gyűlés ma délután 3 órára már meg van hirdetve. A gazda gyűlés a községháza tanácstermében lesz, hol a szerkesztő úron kívül megjelenik **Mátffy László** a szentesi gazdaegyesület titkára is. Meg fogják ismertetni a gyártelep tervezetét, a kender termelésére vonatkozó tudni valókat és

fölvilágosítást nyújtanak ebben a nagyfontosságú gazdasági kérdésben. Hisszük, hogy értelmes gazdáink nagy számmal jelennek meg a gyűlésen, mert anyagi előhaladásukat közvetlenül érdeklő fontos gazdasági dologról lesz szó. Tehát tartsunk össze, jelenjünk meg ezen az értekezleten minél számosabban, mert így legalább megmutatjuk a gazdaközönsség érdekében nemeseen közremunkáló vezetőségnek, hogy a tervbe vett gyártelep felállításáért lelkesedünk és a saját anyagi jobblétünk előmozdítására örömmel dolgozunk.

— **A Tisza-Duna csatorna.** Lapunk mai számában közlünk egy cikkelyt erről a kérdéstről, amelynél fontosabbat el sem tudunk képzelni Csongrádra nézve. Ugy halljuk, hogy a csongrádi munkások az április 12-én Nagy-Szalontán tartandó országos kongresszuson ezt a kérdést is fel akarják venni napirendre.

— **Vak gyermekek összeírása.** A járási főszolgabíró elrendelte a járás területén létező vakgyermek összeírását abból a célból, hogy azokat az állami intézetekbe ingyen elhelyezzék, — mert eddig ezekkel a szerencsétlen teremtsékekkel senki sem törődött. Épp így a süket-néma, közsegélyre szorult, valamint a szülők által elhagyott gyermekek ügyeivel a hatóságok eddig nem igen foglalkoztak, — mert az állam figyelmét is kikerülte ez a kérdés. Most azonban a belügyminiszter erőlyesen kezébe vette az ügyet és a hatóságok az elhagyott gyermekek védelmére érvényesítik a törvény rendelkezéseit.

— **A gőzgépezők és kazánfűtők képző vizsgái Szegeden** április hó 5-én délelőtt 9 órakor fognak megtartatni. A vizsgálati kérvények kellően felszerelve 6—10 nappal előbb küldendők be a kerületi kir. iparfelügyelőséghez (Szilágyi-utca 1 sz.).

Mindenki tudja, hogy a Mauthner-féle impregnált takarmányrépmag a legnagyobb termést adja, hogy konyhakerti magyairól a legjobb főzelék és zöldség terem és hogy virágmagyaiból fakad a legszebb virág. Szóval a Mauthner-féle magvak a legjobbak, készletei a legnagyobbak és árai igen olcsók.

Hölgyek öröme! Ezekre menő elismerő levél bizonyítja, hogy a legjobb szer a szépség ápolására az általam készített híres dr. Lehman-féle arczkenőcs. Egy tégely ára 1 korona, hozzávaló szappan 80 fillér. Poudre 1 doboz 1 korona. Csak nevem és arczképpemmel ellátott tégelyt kérjünk és fogadjunk el! Kérem egy próbarendelményt tenni. **Gyarmati Emil** városi gyógyszerháza a Szent-Háromság-hoz Baján. Viszonteladók nagy kedvezményben részesülnek. 17—20

Vörösmarty-Album. Kulturmissziót teljesít a «Pesti Napló» mikor minden esztendőben, diszes, ingyenes ajándékokban közelebb hozza, a nagy község szívéhez a nagy, örökbecsű irodalmi és művészeti alkotásokat és azzal, hogy megösmerteti, egyúttal meg is szeretteti a művészetet. Év-év után gyönyörű művészeti ajándékokkal, ritka díszművekkel lepi meg karácsonyra olvasóit a «Pesti Napló», ez a szó legnemesebb értelmében független, szabadelvű és szókimondó lap és most Vörösmarty-nak, a Szózat és a Vén cigány öseregű költőjének életrajzával egyben legkiválóbb alkotásait (Szózat, Szép Ilonka, Csongor és Tünde és számos más) foglalja diszes albumba és adja karácsonyra ajándékkul. A Vörösmarty-Album a Zichy Mihály-Album alakjában és nagyságában készül és e tartalmas díszkönyvet 20 nagy, több színben nyomott műmelléklet, továbbá 40—50 szövegkép fogja díszíteni. E gyönyörű könyvet karácsonyi ajándékkul megkapja a «Pesti Napló» minden állandó előfizetője és díjtalanul megkapja mindama új előfizetője, aki egész éven át fél- vagy negyedévenként vagy havonként, de megszakítás nélkül fizet elő a «Pesti Napló»-ra.

1500 karrikatura. Körülbelül ennyi, de minden valószínűség szerint még több karrikaturát, adoma-illusztrációt és politikai vonatkozású rajzot ad a Máttyás Diák. Ha ezeket a mindig találó és mindig mulattató képeket rendes alakú könyvbe foglalják, az esetben ez lenne a világ legnagyobb műve. A Máttyás Diák, az országunk a legjobb, legnagyobb és legelterjedtebb élclapja, természetesen nem éri be a rajzokkal s az azokat magyarázó szöveggel, mert ezeken kívül tömördek benne az olvasni való. Jó versek, kacagtató humorcszkek, csattanós adomák, aktuális viccek, találó alakok követik egymást gazdag változatban. Ezeken kívül majdnem egy oldalnyi talányrovata van; a megjelölők között több becses szerkesztő is. A Máttyás Diákot Murai Károly szerkeszti s a Wodianer F. és Fiai nagy kiadócéggel adja közre. Munkatársai a legjelesebb írók a nagy közönsséggel egyetemben. A Máttyás Diák nagy formában minden vasárnap jelenik meg, s előfizetési ára 3 korona, ami azt is jelenti, hogy a legolcsóbb magyar élclap. A kiadóhivatal (Budapest, IV. Sarkanyus-utca 3.) bárkinck ingyen és bérmentve küld mutatványszámot.

Felelős szerkesztő: **Éder János.**
Társ-szerkesztő: **Holló Adolf.**
Kiadólaptulajdonos: **Weisz Márk.**

KIADÓ üzlethelyiség. Gyánti Józsefnek szarvas-utca 8. szám alatt ujonnan épült házában egy helyiség, mészáros, hentes, szabó, esetleg cipész üzletnek azonnal kiadó.

1237/903. sz.

A csongrádi járás főszolgabírájától.

Pályázati hirdetés.

Csongrád nagyközségnél megüresedett községi II. jegyzői, továbbá községi közpénztárnoki és községi ellenőri állásokra, nemkülönben az állások betöltése folytán esetleg üresedésbe jövő egyéb községi hivatali állásokra pályázatot hirdetek s felhívom mindazokat, kik ez állások valamelyikét elnyerni óhajtják, hogy képesítetttségüket és erkölcsi magaviseletüket valamint eddigi működésüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényeiket hozzám **f. évi április hó 7-ének délután 5 órájáig** nyujt-sák be.

A községi II. jegyző javadalmazása: készpénzben 2000 korona, természetben egy féltelek utáni összes járandóságok haszonélvezete és a magánmunkálatok után szedhető díjak. A közpénztárnok javadalmazása 1600 korona, az ellenőré 1200 korona készpénzfizetés.

Megjegyzem, hogy a megválasztandó közpénztárnok évi fizetésének kétszeresét, az ellenőr pedig egyszerűsét igazoló összeg köteles ovadékkul készpénzben vagy értékpapirokban letenni, avagy ezen ovadéki összegnek kétszeres értékével bíró ingatlanokra első helyen biztosítani.

Csongrád, 1903. március hó 28.

Tasnády s. k.
főszolgabíró.

Kalapos- mesterek figyelmébe.

A délmagyarországi gyapjúfonó- és vattagyár részvénytársaság Baján báranygyapjút a legolcsóbban és legszebben kártól, mosott gyapjút kilónként 26 fillérért, mosatlan gyapjút kilónként 34 fillérért.

Ne aggódjon

ha bármiféle betegség gyöttri is rendelje meg a páduai Szt. Antal balzsamot. Bámulatos az az eredmény melyet a páduai Szent Antal balzsam gyógyító hatásával elért, már néhány korszó elhasználása után is! Felneőteknél és gyermekeknek egyaránt használható, főként a következő bajoknál:

Mindenemű gyomor bajnál, étvágytalanságnál, főfájásnál, ha az idegségből származik is, hideglelésnél, tüdő és mellbajoknál, influenzánál, hasbántalmaknál, székrekedésnél, vese és májbajoknál, izom és csúzbántalmaknál, továbbá közsévnél úgy bevéve mint bedörzsölve utólrhetetlen hatása van.

Kapható a feltalálónál
HÜBNER JÓZSEF gyógyszerésznél
BAJÁN.

Páduai Szt. Antal balzsamomat a világhírű vadicai szent forrás vizével készítem. Csak akkor valódi, ha a feltaláló nevével és pecsétjével van ellátva és kőkorszóban van. Ára 1 korona 20 fillér, használati utasítás mellékelve van minden korszónál. Hat korszó rendelésnél ingyen postai szállítást.

VÖRÖSMARTY ALBUM

INGYEN!

A Pesti Napló, amely eddig az *Ember tragédiáját*, *Arany János balladát* Zichy Mihály illusztrációival, Katona József *Bánk bánját*, a *Himfy-Albumot*, a *Költők-Albumot*, stb. tavaly a remek kivitelű *Zichy-Albumot*, stb. adta olvasóinak a könyvpiacra általános feltűnést keltő kiállításban, az idén eddigi kiadványait felülmúló fénytel és pompával, a *Vörösmarty Mihály-Albumot* fogja olvasóinak karácsonyi ajándékkul adni.

A *Vörösmarty-Album*, a Zichy-Albumnál is díszesebb kiállításban nagy kvart alakban fog megjelenni. Magában foglalja a költő életrajzát, *Csongor és Tündét*. Vörösmartynek a kedves drámai költeményét, a *Szózatot*, a *Vén cigányt*, *Szép Ilonkát* és *Vörösmartynek* legkiválóbb költői alkotásait, kiváló művészek eredeti festményeivel és rajzaival. 20 műmellékletben és számos szövegbe nyomott képpel és illusztrációival, a valóban remek kivitelű műlapoknak egy része gyönyörű színnyomású lesz, amilyen eddig alig jelent meg magyar díszműben. A *Vörösmarty-Albumot* megszerezhetik mindazok, akik a Pesti Naplóra, amely a legrégebb, legfüggetlenebb és egyike a legelterjedtebb politikai napilapoknak, egy évre előfizetnek.

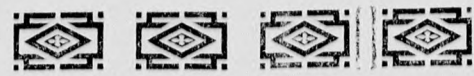
Akik most lépnek az előfizetők sorába és akár havonta is, de állandóan, legalább egy évig előfizetők maradnak, szintén megkapják a *Vörösmarty-Albumot*. Minden félreértés elkerülése végett megjegyezzük, hogy akik a Zichy-Albumot az 1903. évre való előfizetés alapján tehát 1903. évi ajándékkul kapták, azok a *Vörösmarty-Albumot* csak úgy kapják meg, ha újra egész évre előfizetnek.

A Pesti Napló előfizetési ára: Egész évre 28 kor.; félévre 14 kor.; negyedévre 7 kor.; egy óra 2 kor. 40 fillér. Szerkesztősége és kiadóhivatala: Budapest, VI., *Andrássy-ut 27. szám alatt van.*

HIRDETÉSEK

**jutányosan
felvételnek**

lapunk kiadóhivatalában.

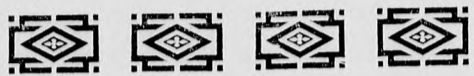

Cséplő- géphez

feles társat keresek!

Egy erős fajta 6-os számú cséplőgéphez a magyar államvasúti gépgyárból való, egy szakavatott gépészt feles társul keresek. Az érdeklődők a módokat velem Vásár-utca 14. számú lakásomon megbeszélhetik.

Urbán Káta Mária
— géptulajdonos. —

Szőlőlugast ültessünk

minden ház mellé és házi kertjeinkben.

Erre azonban nem minden szőlőfaj alkalmas, (bár mind kuszó termésű) mert nagyobb része nem hoz, ezért sokan nem értek el eredményt eddig. Hol lugasnak

alkalmas fajtákat ültettek, azok bőven elhatják hozukat az egész szőlőterület idején a legkitűnőbb muskatály és más édes szőlőkkel.

A szőlő hazánkban mindenütt megterem s nincsen oly ház, melynek fa a mellett a legcsekélyebb gondozással felnevelhető nem volna, ezenkívül más épületeknek, kerteknek, kerítéseknek stb. a legramekbebb díszének, hogy legkevesebb helyet is eloglalna az egyébre használható részekből. Ez a legháladosabb gyümölcs, mert minden évben terem.

A fajok ismertetésére vonatkozó szines fénynyomatu katalógus hársinek ingyen és bérmentve küldetik meg, aki címét egy levelezőlapon tudatja.

Ermelléki első szőlőültetvénytelep Nagy-Kágya, u. p. Székelyhíd.

Óh jaj!

Megfojt ez az átkozott köhögés!

Köhögés rekedtség és elnyájkásodás, ellen gyors és biztos hatásúak

Egger mellpasztillái,

az étvágyat nem rontják és kitűnő ízűek.

Doboza 1 korona és 2 korona.

Próba doboz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

„NADOR” GYÓGYSZERTÁR

Budapest, VI., Váci-körút 17.

Éljen!

Egger mellpasztilla csakhamar meggyógyított.

Kapható Csongrádon: Nigrinyi Zoltán, Ungvári József és Vladár Sándor gyógyszerésztárában.

Schottola Ernő

a gumigyártás
meghonosítója

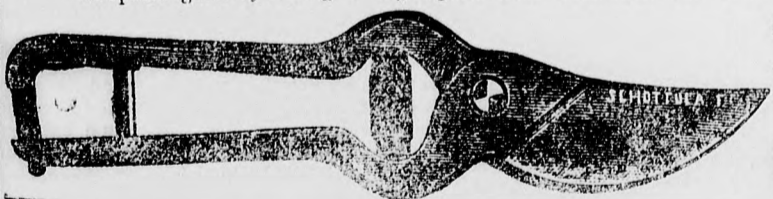
Budapest, *Andrássy-ut 2.*

A szőlőbeni tavaszi munkálatoknál legfontosabb két eszköz, u. m. szőlőmetsző ollók és ojtókések egymegbizhatóbb bevásárlási forrása.

Szőlőmetsző ollók kaphatók egészen öntött acélból *jótállás mellett.*

Szőlőojtókések legfinomabb solingeni gyártmány, *drezdai modell szerint, jótállással.*

«Duplex» gumi ojtószalag a legmegbizhatóbb kötőzöszér fás- és zöldhajtáshoz, gyári árban.

Kimerítő képes árjegyzék ingyen és bérmentve küldetik meg.

Jörgö János

órás: gyári raktár: Wien III/4, Rennweg Nr. 75/B.

Levelezőlap elegendő, hogy gazdagon illusztrált árjegyzékemet ingyen és bérmentve megkaphassa, olcsó bevásárlás céljából. Az üzleti eljárás szigorúan tisztességes, rászédés teljesen kizárva.

Órajavitási műhely.

Mindenmely zsebóra új rugó behelyezése 40 kr. Minden vásárolt vagy javított óráért kezességet vállalok. Kivonat a nagy árjegyzékéből:

7787 sz. legolcsóbb, legjobb strapacóra	nickeltokban 36 órai járással	frt 2.30
8039 sz. valódi ezüst páncéllánc 15 gr.		> 1.—
7858 sz. ezüst remontoir dupla fedélű		> 5.—
8989 sz. ingaóra ütőművel, 2 sulyal		> 11.50
130 cm. magas		> 1.20
7939 sz. jó ebresztő óra		> 1.20

Sziveskedjék nevemre és házászámomra 75/B pontosan figyelni.

Nincs többé tyúkszem!

Ha tyúkszemétől akar megszabadulni, elégséges egy kísérlet a törvényesen védett és **Diz-tosan ható**

Denzinger-féle

„Viktória” tyúkszem kenőccsel

mely legrövidebb idő alatt a legkeményebb tyúkszemet is eltávolítja.

Egy tégely ára 1 korona 30 fillér. 1 korona 50 fillér előleges beküldése mellett bérmentve szállítja a feltaláló:

Denzinger Ádám,

Ujvidék Duna-utca 17. szám.

Baros-féle

„Ella” hajnövesztő szer

leghatásosabb szer a fejbőr erősítésére és legalkalmasabb a hajhullás megszüntetésére miáltal a hajnövést előmozdítja.

1 adag 3 és 5 korona.

Egyedüli készítő: Baros Gábor

Budapest, VII. Dohány-utca I. sz.

Kozmetikai toilette cikkek gyára.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Ne vegyen cimbalmot

vagy

harmóniumot,

míg

Reményi Mihály

mű-hangszerész

legujabb képes árjegyzékét át nem olvasta, mely ingyen és bérmentve küldetik

Budapestről

Király-utca 44. sz.